

ולפעמים אפילו ת"ח מפורסמים לא חשו לקמחייהו וכתבו לפום ריהטא, וכאשר הראה הגאון ר' יוסף חיים ז"ל בהקדמתו לשו"ת רב פעלים ח"א, כמה שגיאות בעיון לגדולי אחרונים דאגב חורפייהו לא דקו. ע"ש. ויש להוסיף עוד דוגמאות אחדות:

א) בהגהות הג"ר יוסף חנינא ליפא מייזליש ז"ל (בש"ס וילנא) סוכה דף כ' ע"ב, נתקשה בפירש"י שם בד"ה מעשה בטבי וכו' שכתב: "ועבדים פטורים מן הסוכה, דמצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות, וכל שהאשה חייבת עבד נמי חייב

והמעין במשלי (י"א כ"א) יד ליד לא ינקה רע וזרע צדיקים נמלט, יראה דלא משתעי באשה כלל (וכן בת"י שם דמושיט אידא על חבריה, ולא מיירי באשה כלל). והעיר בזה הרה"ג ר' משה הכהן זצ"ל בס' תורת משה הנד"מ (עמוד קמח) ונשאר בצ"ע. וקרוב לודאי שנתחלף לרש"י ז"ל בפסוק אחר במשלי (ו' כ"ט) כן הבא אל אשת רעהו לא ינקה כל הנוגע בה, ודריש לא ינקה לא ינקה לג"ש. ועיין בסוטה (דף ד' סע"ב) מאי יד ליד לא ינקה כל הבא אל אשת איש וכו' ובפירש"י שם. ודו"ק. וע"ע בפירש"י תהלים (י"ז ג') בד"ה זמותי וכו' כדאיתא במסכת שבת, וליתא שם, רק בסנהדרין (דף ק"ז ע"א). אלא לפי שבמסכת שבת (דף נ"ו ע"א) הובא מענין בת שבע, חשב רש"י ז"ל כן. וע"ע בשו"ת הרשב"א (ח"א סי' תכ"ג) שהביא דוגמאות לחסרון ב"ת השמוש, וביניהם בית אלקים נהלך ברגש, שפירושו בבית אלקים. ע"ש. ובמחכ"ת כתב זה מתוך הזכרון, כי בפסוק בתהלים (נ"ה ט"ו) כתוב מפורש בבית אלקים. והוא פלא. וע"ע בב"י א"ח (סוף סי' קס"ז) בשם תשובת הרשב"א שנשאל למקור דין אחד ברמב"ם והשיב: מקום ידוע היה לי בזה ושכחתי. (ומרן בברק הבית שם כתב שמצאו באיכה רבתי. ואני חפשתי ולא מצאתי. ושו"ר בס"א דאיתא בילקוט משלי יו"ד רמז תתקמ"ז ודריש ליה מפסוק פרשה ציון בידיה ע"ש. ועיין במד"ר איכה פ"ד אות ז' בפסוק פורש אין להם). וכן מרן בהקדמתו לב"י מתאונן על חוסר הבקיות בש"ס, כי ילאה האדם למצוא פתח ומקור הדין, "כי עם היות שזיכנו הקב"ה לביאור הרב המגיד ז"ל ולחיבור רבינו ירוחם המורים לנו מקומות הדינים בתלמוד, המעיין בהם יבחין ויכיר חסרונו אם לא יהיה לו היקף גדול בתלמוד". וע"ש. והפר"ח שהיה זכרן גדול ובקי נפלא (כמ"ש החיד"א בשם הגדולים ח"א בערך ר' חזקיה די סילוא, שביום ראשון שהלך לשיבת הרב המג"ן [ר' משה גלאנטי] פלפל בחכמה והביא עשרים ושתים בקיאות בו בפרק) כתב ביו"ד (סי' א' סק"ט) דשר של שכחה שכיח, וכדאמרי' בר"פ כיצד מעברין (ערוכין נג). א"ר אשי אנן כי אצבעתא בבירא לשכחה. ע"ש. ובס' אגרות הרמב"ם (הוצאת רמב"ם לעם) כתב שהרמב"ם העיד על עצמו: "השכחה המצויה אצל בני אדם לא הכרתיה בנעורי ולא ידעתי". ואם הוא ז"ל התחרט בסוף ימיו על שלא ציין מקורות לספרו היד החזקה, אנו מה נענה ומה נאמר. לולי שהזמין לנו הקב"ה המחשב וספרי-העזר למלא חסרונו. ופעם היו גאונים שהם היו בעצמם מחשב חי, כמ"ש במשלי (ט"ז כ"ב) מקור חיים שכל בעליו (ר"ת מחשב). ואכמ"ל.